

УДК 331.5(477)

Г. В. Осовська,
к. е. н., професор, завідувач кафедри менеджменту організацій,
Житомирський національний агроекологічний університет
А. М. Волківська,
к. е. н., доцент кафедри менеджменту організацій,
Житомирський національний агроекологічний університет

УПРАВЛІННЯ ТРАНСФОРМАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ

G. Osovska,
ec.sc.candidate, the professor, the head of organizations management department,
the Zhytomyr National Agrarian and Ecological University
A. Volkivska,
ec.sc.candidate, the assistant professor of the organizations management department,
the Zhytomyr National Agrarian and Ecological University

THE TRANSFORMATION PROCESSES MANAGEMENT OF THE POPULATION EMPLOYMENT REGULATION

У статті розглянуто процес регіонального регулювання зайнятості населення під впливом дії різних факторів впливу та запропоновано систему соціально-економічних факторів впливу на регулювання зайнятості населення на рівні регіону. Встановлено, що результати впливу факторів на сферу регулювання зайнятості населення вирізняються наслідком впливу, інтенсивністю впливу та можливістю регулювання, а також те, що результати аналізу факторів впливу регіонального рівня дозволяють мати загальну інформацію щодо стратегії регулювання зайнятості населення.

This article deals with the process of the region regulation of the different impact factors. The article provides the system of social and economic impact factors for the population employment regulation at the region level. It was determined that the results of the impact factors influence the sphere of the regulation of the population employment differ as for influence consequence, influence intensively and regulation possibility; as well as that the results of the analysis of the region level impact factors allow to have general information about the population employment regulation strategy.

Ключові слова: фактори впливу регіонального рівня на процес регулювання зайнятості населення, стратегії процесу регулювання зайнятості населення, забезпечення продуктивної зайнятості населення регіону.

Key words: region level impact factors as for the population employment regulation process, the strategies of the population employment process, the providing of the population productive employment of the region.

ВСТУП

Розв'язання суперечностей, що нагромадились у сфері регулювання зайнятості населення, слід віднести до актуальних завдань управління економікою, і пов'язані ці суперечності з посиленням соціальної спрямованості управління та гуманізації проблеми зайнятості. Регулювання саме регіональних ринків праці є особливо важливим, позаяк саме тут формується кон'юнктура ринку праці, система зайнятості населення та безробіття, структура зайнятості населення за видами і формами, ціна робочої сили та рівень доходів. Удосконалення процесу регулювання зайнятості населення з метою реалізації регіональних цілей соціально-економічного розвитку має актуальне значення в умовах ринкової економіки та обумовлюється необхідністю розв'язання конкретних завдань становлення регіональних ринків праці.

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідження питань зайнятості населення залишається важливою науково-методичною проблемою, вагомий внесок у розв'язанні якої належить таким зарубіжним науковцям, як Дж. Акерлоф, М. Вайцман, Е. Даунс, Дж. Кейнс, Я. Корнаї, У. Нісканен, В. Ойкен, Л. Уоткер, С. Уоткер, Ф. Хайек, М. Фрідмен. Свій внесок у дослідження цього питання зробили такі відомі вітчизняні вчені, як Антонюк В.В., Богиня Д.П., Бандур С.І., Бондар І.К., Васильченко В.С., Герасимчук В.І., Гнибіденко І.Ф., Гриненко А.М, Грیشнова О.А., Долішній М.І., Доронгунцов С.І., Заглинський А.О., Злупко С.М., Колот А.М., Кравченко І.С., Краснов Ю.М., Лібанова Е.М., Лісогор Л.С., Маршавін Ю.М., Мельник С.В., Онищенко В.Ф., Онікієнко В.В., Петрова І.Л., Петюх

В.М., Савченко В.А., Соколенко Н.А., Трубич С.Ю., а також молоді науковці — Ачкасов А.Н., Гармідер Л.Д., Згат-Лозинська Л.О., Зоїде В.Г., Мелехов А.А., Мортіков В.В., Слівінська Н.М., Хромов М.І.

Разом з тим у наукових працях цих авторів, по-перше, не повною мірою враховано специфіку змін на регіональних ринках праці; по-друге, не завжди ефективність рішень ґрунтується на комплексному врахуванні особливостей регіонального ринку праці; по-третє, недостатньо уваги приділено проблемі обґрунтованості прогнозних даних та оцінювання ефективності заходів у сфері регулювання зайнятості населення на рівні регіону. Зокрема більш глибокого дослідження потребують проблеми розвитку ринку праці на рівні регіону в цілому та в розрізі окремих категорій населення; визначення параметрів структурних зрушень в економіці регіонів і, відповідно, у сфері зайнятості; визначення ефективності процесу регулювання зайнятості населення; удосконалення регіональної політики зайнятості населення. Недостатня кількість теоретичних розробок, методичних і науково-практичних рекомендацій, безумовно, негативно впливає на соціально-економічну політику, призводить до нестабільності в державі, ускладнює рух України до європейських структур. Тож усе це і обумовило вибір теми дослідження.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Поглиблення теоретико-методичного обґрунтування процесу регулювання зайнятості населення на прикладі регіону та розробка практичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення цих процесів. Об'єктом дослідження є соціально-економічні процеси забезпечення продуктивної зайнятості населення в регіоні в умовах ринкової економіки. Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти процесу регулювання зайнятості населення в регіоні. Теоретичними засадами дослідження є положення економічної теорії, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, що стосуються питань регулювання зайнятості населення. У роботі використано такі методи дослідження: системний підхід (для обґрунтування методики оцінювання впливу регіональних соціально-економічних факторів на процес регулювання зайнятості); історико-логічний підхід (для виявлення особливостей розвитку досліджень з проблем регулювання зайнятості населення, розробки класифікації факторів соціально-економічного впливу); метод оптимізації і прийняття рішень (для узгодження результатів).

ВИКЛАДЕННЯ ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Наявні суттєві регіональні відмінності виносять на порядок денний необхідність широкого використання регулюючих регіональних механізмів сприяння зайнятості населення на ринку праці. Регіональні кризи є результатом структурних криз і формою їх виявлення у територіальному розрізі.

Проблеми у економічному розвитку регіонів виникли у результаті зниження темпів економічного зростання і структурних зрушень [1, с. 65]. Протягом багатьох років капітал, що прагне до прибутку, створював певну територіально-галузеву структуру відтворення [4, с. 94].

На думку Мелехова А.А., в окремих регіонах України склалася характерна для них галузева композиція місцевої промисловості, часто з помітним переважанням тих чи інших видів виробничої діяльності [5, с. 8]. Загострення структурних невідповідностей посилює нерівномірність у розташуванні продуктивних сил, ускладнює розв'язання економічних проблем [3, с. 489]. Отже, регулювання саме регіональних ринків праці є особливо важливим, позаяк саме тут формується кон'юнктура ринку праці, система зайнятості населення та безробіття, структура зайнятості населення за видами і формами, ціна робочої сили та рівень доходів. Більшість науковців, які досліджували проблеми регіонального регулювання ринку праці, переконана, що ситуація у сфері регулювання зайнятості населення на ринку праці, як і стан ринку праці, залежать від політичних та економіко-соціальних факторів розвитку, від структурних перетворень у сферах економіки регіону.

Трубич С.Ю. вважає, що для повного уявлення про трансформаційні процеси необхідно провести факторний аналіз трансформаційних процесів у сфері регулювання зайнятості на регіональному рівні [7, с. 8—10]. На думку Герасимчук В.І., глибина та інтенсивність розбалансованості ринку праці, яка найбільше відчувається на рівні регіону, обумовлюється дією багатьох об'єктивних та суб'єктивних чинників, різнобічний вплив яких на розвиток регіональних ринків праці визначає характерні особливості останніх [2, с. 366]. Отже, соціально-економічні фактори впливають на трансформацію зайнятості населення, і саме вони визначають обсяги інвестиційної діяльності в регіональній економіці і пов'язані з приватизацією великих виробничих одиниць і пошуком ефективних власників.

На погляд Н.М. Слівінської, до основної групи факторів належать: національні (макрофактори), що визначають умови формування національного ринку праці, загальні соціально-економічні умови (становлення і розвиток системи ринкових відносин, переорієнтація інвестиційної і структурної політики, приватизація, розвиток нових форм господарювання, структурні зрушення в економіці); регіональні, що впливають на умови відтворення робочої сили в регіоні. До них належать: демографічні (природний рух населення, статеві й вікова структура населення, стан здоров'я, сімейний стан); соціально-економічні (рівень освіти та професійно-кваліфікаційної підготовки, умови праці та рівень організації праці, потреба в робочій силі); соціально-психологічні (мобільність робочої сили, самонастанова та режим праці, підприємницька мотивація); техніко-економічні (науково-технічний прогрес і ступінь розвитку форм організації виробництва); внутрішньогалузеві (господарська спеціалізація регіону, обсяг випущеної продукції чи виконаних послуг, рівень промислового розвитку регіону, рівень механізації та комп'ютеризації праці); внутрішньовиробничі (спеціалізація підприємства, кількість робочих місць, конкурентоспроможність продукції, темпи зростання продуктивності) [5, с. 6].

В.І. Герасимчук зазначає, що дія несприятливих соціально-економічних умов регіонального розвитку, відрізняється глибиною, інтенсивністю, спрямованістю і перебуває під впливом багатьох соціально-економічних факторів, які взаємозв'язані та діють на різних ста-

діях розвитку ринків праці. За цим критерієм можна виділити дві групи факторів, які належать до іншої класифікації: першу групу становлять фактори, під впливом яких склався сучасний стан регіональних ринків праці й визначилися його особливості — розмір відкритого та прихованого безробіття, загальні обсяги пропозиції робочої сили, її освітнього та професійно-кваліфікаційного рівня. До таких належать природно-географічні, демографічні, соціально-економічні та організаційно-технологічні фактори, інституційні та інфраструктурні фактори; другу групу становлять фактори, які визначають і визначатимуть у перспективі формування попиту і пропозиції робочої сили, тобто перспективи розвитку регіональних ринків праці в умовах певного ринкового середовища з урахуванням особливостей їхнього сучасного стану, обумовленого дією факторів першої групи [2, с. 367].

Слід зауважити, що особливу значимість щодо впливу на процес регулювання зайнятості населення на рівні регіону мають, на нашу думку, наступні фактори:

— природно-географічні — створюють передумови економічного й соціального розвитку регіону (ресурсний потенціал регіону, наявність водних, паливно-енергетичних, земельних ресурсів, ступінь урбанізації регіону тощо). Ці фактори визначають соціально-економічний рівень регіону, напрям його господарської спеціалізації, рівень трудового потенціалу, структуру зайнятості населення, що взагалі зумовило особливості освітнього і професійно-кваліфікаційного рівня населення та його статеву-вікову структуру. Останнє визначає відмінності у чисельності, структурі, ступені розбалансованості попиту і пропозиції робочої сили на ринках праці;

— демографічні — характеризують демографічну ситуацію регіону (особливе значення належить якості трудового потенціалу, міграційним процесам та регіональним програмам розвитку людських ресурсів);

— соціальні — характеризують рівень соціального розвитку регіону (особливе значення належить політиці доходів населення, рівню розвитку соціально-трудова відносин, соціальному забезпеченню населення тощо);

— економічні — характеризують рівень економічного розвитку регіону (особливе значення належить типу господарського розвитку регіону (у територіально-галузевій структурі економіки регіону відокремлюються такі функціональні типи господарського розвитку: з багатофункціональною структурою господарства; з переважно промисловою структурою; з переважно сільськогосподарською структурою) та фактору інвестиційного впливу (поліпшення інвестиційного клімату потребує насамперед таких умов: стабільного розвитку економіки; чіткої правової системи; зменшення податкового тиску на виробника; подолання корупованості; встановлення чітких прав власності; підвищення рівня доходів населення; відсутності перешкод для виходу на регіональні та зовнішні ринки));

— організаційно-технологічні — характеризують ступінь розвитку форм організації виробництва регіону та вплив науково технічного прогресу (особливе значення має тип розвитку, який склався в регіоні й визначив промислово-галузеву і технологічну структуру його економіки). В ринкових умовах при виході з масштабної

кризи виробництва, що охопила всі сфери виробництва, депресивні сфери економіки мають, як правило, високий рівень зайнятості й, відповідно, виштовхують на територіальний ринок праці значну частину раніше зайнятого населення, збільшуючи масштаби пропозиції робочої сили. Прискорення темпів зростання пропозиції робочої сили відбувається на тлі поширеної міграції та тимчасових і сезонних форм зайнятості. Отже, тип промислового розвитку в умовах різкого спаду виробництва визначає масштаби вивільнення робочої сили, а в умовах відсутності й нерозвиненості ринкових регуляторів — обсяги прихованого безробіття в регіоні. Ці самі фактори впливають на потенціал і перспективи розширення зайнятості, попит на робочу силу на регіональних ринках праці. За такої структури пропозиції робочої сили необхідно розширювати пропозицію робочих місць, створюючи конкурентоспроможні виробництва, які поглинали б висококваліфіковану робочу силу. Виявляється і фактор розміру організаційних одиниць: переважання у виробничій структурі регіону великих, середніх або малих підприємств за розміром, чисельністю працюючих, за обсягами основного капіталу та випуску продукції. Виробничо-технологічний рівень підприємств, що належать до великих організаційних одиниць, характеризується, як правило, підвищеним середнім віком робочого місця, зношенням основних фондів, орієнтованими на виробництво проміжного продукту, матеріало- та енергомісткими технологіями. Саме такі підприємства першими стали "постачальниками" робочої сили на регіональний ринок праці, визначили масштаби пропозиції та її структуру, значний рівень прихованого безробіття, занижену ціну робочої сили, низьку трудову мобільність. Отже, створення на основі великих підприємств середніх і малих технологічних підприємств з гнучкими формами виробництва, швидкою окупністю основних фондів і високою трудовою мобільністю може підвищити попит на робочу силу, зменшити обсяги прихованого безробіття, поліпшити структуру пропозиції робочої сили на регіональних ринках праці;

— ринкові — залежать від інтенсивності впливу організаційно-технологічних та соціально-економічних факторів регіону (неринковий характер впливу на процес формування регіональних економік виявляється, передусім, у створенні неконкурентоспроможної високовитратної економіки регіону, яка до того ж не має в багатьох випадках повного циклу виробництва кінцевого продукту, обумовлена його інтенсивністю на попит і пропозицію робочої сили). Розбалансованості між попитом і пропозицією робочої сили на регіональних ринках праці сприяє низька трудова мобільність населення, яка не відповідає потребам якості й професійно-кваліфікаційного складу робочої сили, що виходить на ринки праці. Дія цього фактора обмежується нерозвиненістю інституціональних засад та інститутів ринкового середовища, зокрема інфраструктури ринку праці;

— фактори трудової і професійної мобільності населення регіону — набувають значення в окремих містах і селищах регіонів країни, які мають одне або кілька підприємств з місцевозначимою функцією. Припинення виробництва, скорочення або ліквідація робочих місць на таких підприємствах призводить до завмирання

Таблиця 1. Фактори комплексного впливу на процес регулювання зайнятості населення

Група 1	Складові групи 2
Мезорівень:	
1) виробничого впливу:	обсяг виготовлення продукції; кількість підприємств промисловості; кількість діючих с/г підприємств; кількості підприємств, що змінили форму власності; вартість основних фондів
2) впливу розвитку малого підприємництва:	обсяги виробництва малих підприємств; кількість малих підприємств; кількість малих підприємств промисловості
3) інвестиційного впливу:	інвестиції в основний капітал; іноземні інвестиції на одну особу
4) екологічного впливу:	кількість потерпілих від аварії на ЧАЕС
5) демографічного впливу:	рівень щільності зайнятих; кількість народжених та померлих; рівень дитячої смертності; рівень навантаження працюючих пенсіонерів; кількість прибулих та вибулих внутрішньо-регіональної, міжрегіональної та міжнародної міграції
6) впливу умов праці та техніки безпеки:	кількість травмованих на виробництві; рівень загиблих на виробництві; рівень інвалідності через ненадлежащі умови
7) професійно-кваліфікаційного впливу:	рівень підвищення кваліфікації кадрів; навчання новим професіям
8) ринкового впливу:	рівень попиту на заміщення вільних робочих місць; кількість зареєстрованих громадян незайнятих трудовою діяльністю; навантаження на 1 робоче місце; рівень працевлаштування працівників; кількість працевлаштованих на с/г підприємства
9) соціального впливу:	кількість наданих субсидій
10) економічного впливу:	розмір середньомісячної оплати праці; розмір середньомісячної оплати праці працівників сільськогосподарських підприємств
Локальний рівень:	
1) виробничого впливу:	випуск продукції; рівень проміжного споживання; валова додана вартість; збитки підприємств та організацій; вартість основних фондів; введення в дію нових основних фондів; витрати на одиницю реалізованої продукції; витрат на оплату праці в структурі витрат на одиницю реалізованої продукції
2) впливу розвитку малого підприємництва:	обсяги виробництва малих підприємств; кількість малих підприємств; кількість малих підприємств за формами власності; кількість малих підприємств, які змінили форму власності
3) інвестиційного впливу:	інвестиції в основний капітал; прямі іноземні інвестиції
4) демографічного впливу:	рівень зайнятості жінок; рівень зайнятості молоді; рівень навантаження працюючих пенсіонерів
5) адміністративного впливу:	використання фонду робочого часу працівниками; кількість працівників, які перебувають в адміністративних відпустках; кількість працівників, які перебувають в умовах неповного робочого дня (тижня); рівень стану умов праці, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам
6) професійно-кваліфікаційного впливу:	кількість працівників, які підвищили кваліфікацію; кількість працівників з повною базовою освітою; кількість працівників з неповною та базовою освітою; кількість кадрів, які підвищили кваліфікації з освоєння нових професій
7) ринкового впливу:	рівень попиту на робочу силу; рівень вивільнення працівників; рівень працевлаштування незайнятих трудовою діяльністю
8) соціального впливу:	кількість укладених договорів; кількість охоплення працівників договорами; кількість витрачених коштів непередбачених законодавством за договорами
9) економічного впливу:	середньомісячна оплата праці
Рівень роботи центрів зайнятості:	
1) безробіття:	кількість незайнятих, що перебували на обліку; рівень загального безробіття; рівень безробіття сільського населення; рівень безробіття жінок; рівень безробіття молоді; рівень безробіття робітників; рівень безробіття службовців; кількість знятих з обліку
2) попит та пропозиція:	попит у кадрах; кількість заявок про наявність вільних робочих місць; загальний попит підприємств у працівниках; загальний попит підприємств у службовцях
3) навантаження:	навантаження на 1 робоче місце; навантаження на 1 робоче місце мешканців села
4) працевлаштування:	рівень загального працевлаштування; рівень працевлаштування безробітних; рівень працевлаштування на дотаційні місця; кількість звільнених з дотаційних місць; рівень працевлаштування за рахунок виплати одноразової допомоги; кількість працевлаштованих на вільні та новостворені робочі місця; кількість працевлаштованих осіб, що закінчили професійне навчання; кількість працевлаштованих за направленнями та самостійно
5) професійне навчання:	рівень проходження профнавчання; кількість охоплених профпослугами; рівень здійснення профпідготовки та підвищення кваліфікаційного рівня
6) громадські роботи:	рівень участі у громадських роботах; рівень тривалості громадських робіт
7) оргробота з роботодавцями:	кількість зареєстрованих підприємств; кількість зареєстрованих договорів між працівниками та фізичними особами
8) фінансування діяльності:	рівень допомоги по безробіттю; рівень виплат по безробіттю; розмір середньомісячної допомоги по безробіттю; рівень використання коштів з фонду на громадські роботи; рівень використання коштів підприємств на громадські роботи; рівень використання коштів на створення дотаційних місць

Власні дослідження.

ня життя населених пунктів, створює вкрай несприятливі соціально-економічні умови для соціальної атмосфери та демографічного стану в таких населених пунктах. Родинне безробіття стає характерною ознакою для таких регіональних одиниць, що стає найбільш соціаль-

но небезпечним явищем, тому професійна переорієнтація в таких містах суттєво обмежена або зовсім неможлива за збереження наявного стану, а пошук роботи пов'язаний із міграцією в інші населені пункти та зміною місця проживання. В умовах нерозвиненості ринкових

інститутів та відсутності громадських посередницьких організацій зі сприяння в працевлаштуванні доля таких регіональних одиниць заслуговує на особливу увагу з боку регіональної влади.

Отже, результати аналізу факторів впливу регіонального рівня дозволяють мати загальну інформацію щодо стратегії процесу регулювання зайнятості населення, яка зважена щодо дії зовнішніх факторів впливу, а це є передумовою розвитку економіки регіону.

Викладене вище дозволяє запропонувати систему соціально-економічних факторів впливу на регулювання зайнятості населення за видами економічної діяльності та районами на рівні регіону до якою входять фактори, які наведені у таблиці 1.

Крім того, результати впливу факторів на сферу регулювання зайнятості населення також вирізняються наслідком впливу, інтенсивністю впливу та можливістю регулювання. З погляду наслідків впливу вони можуть бути передбачені, тобто такі, які є можливістю врахувати, а також не передбаченими — не має можливості їх врахувати або вони мають стихійну ознаку. З погляду інтенсивності впливу можуть бути прямопропорційного впливу, коли зростання інтенсивності впливу призводить до зростання зайнятих, та оберненопропорційні, коли зростання інтенсивності впливу призводить до скорочення зайнятих. З погляду можливості регулювання бувають нерегульованими (не керуються з обґрунтованих причин), помірно регульованими (мають часткову керуваність) та регульованими (є значущими у процесі керування).

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отже, організація процесу регулювання зайнятості населення, що ґрунтується на результатах аналізу факторів впливу на сферу зайнятості регіонального рівня, сприятиме створенню механізму розширення сфери праці; регулюванню трудових міграцій; забезпеченню додаткових гарантій зайнятості для окремих верств населення; збільшенню громадських робіт; професійній мобільності; підготовці та перепідготовці кадрів; розвитку соціально-трудова відносин; забезпеченню безробітних та членів їх сімей. Крім того, ефективно регулювання зайнятості населення є передумовою розвитку економіки регіону, що зумовлене посиленням виробничої гнучкості за рахунок диверсифікації виробництва та раціонального використання ресурсів, збільшення кількості підприємств малого бізнесу, зростання інвестиційних вкладень тощо. Ми переконані, що результати аналізу факторів впливу регіонального рівня дозволяють мати загальну інформацію щодо стратегії регулювання зайнятості населення, а ефективна організація цього процесу передбачає створення механізму регулювання зайнятості, який відповідає сучасним вимогам стосовно забезпечення комплексного вирішення задач, що стоять перед службою зайнятості.

Література:

1. Бандур С.І. Забезпечення зайнятості населення в контексті сучасної інноваційної політики держави / С.І. Бандур // Продуктивні сили України. — № 1 (001). — 2009. — С. 63—72.

2. Герасимчук В.І. Проблеми трансформації зайнятості і розвитку ринку праці України (методологія, аналіз, шляхи вдосконалення) / В.І. Герасимчук. — К.: Принт Експрес, 2001. — 503 с.

3. Калініна С.П. Ринок праці і зайнятість: теоретико-методологічний аспект / С.П. Калініна. — Донецьк: ДНУ, 2010. — 229 с.

4. Лісогор Л.С. Активізація політики зайнятості у контексті конкурентних змін на ринку праці трансформацій // Спец. вип. зб. наук. праць за матеріалами наук.-практ. конф.: "Управління людськими ресурсами: проблеми теорії та практики". — квітень 2007 р., Київ. — Т. 2. Ч. 2. — К.: КНЕУ, 2007. — С. 486—491.

5. Мелехов А.А. Соціально-економічні аспекти формування регіонального ринку праці: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук / А.А. Мелехов. — Донецьк: НАН України; Ін-т економіко-правових досліджень, 1999. — 20 с.

6. Слівінська Н.М. Соціально-економічні та демографічні чинники реалізації трудового потенціалу регіону: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.09.01 / Н.М. Слівінська. — Донец. нац. ун-т. — Донецьк, 2003. — 19 с.: рис. — укр.

7. Трубич С.Ю. Трудовий потенціал і зайнятість населення України в умовах ринкової трансформації економіки: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук: 08.01.01 / С.Ю. Трубич. — Львівський нац. ун-т ім. Івана Франка. — Львів, 2000. — С. 20.

References:

1. Bandur, S.I. (2009), "Provision of employment in the context of the current innovation policy", *Produktyvni syly Ukrainy*, vol. 1, pp. 63—72.

2. Herasymchuk, V.I. (2001), *Problemy transformatsii zajniatosti i rozvytku rynku pratsi Ukrainy (metodolohiia, analiz, shliakhy vdoskonalennia)* [Problems transformation of employment and labor market development of Ukraine (methodology, analysis, ways to improve)], *Prynt Ekspres*, Kyiv, Ukraine.

3. Kalinina, S.P. (2010), *Rynok pratsi i zajniatist': teoretyko-metodolohichnyj aspekt* [Labour market and employment: theoretical and methodological aspects], *DNU, Donetsk*, Ukraine.

4. Lisohor, L.S. (2007), "Activation of employment policy in the context of a competitive labor market adjustment transformations", *Upravlinnia liuds'kyu resursamy: problemy teorii ta praktyky*, vol. 2, no. 2, pp. 486—491.

5. Melekhov A.A. (1999), "Socio-economic aspects of formation the regional labor market", *Ph.D. Thesis, Economics, In-t ekonomiko-pravovykh doslidzhen'*, Donetsk, Ukraine.

6. Slivins'ka, N.M. (2003), "Socio-economic and demographic factors of implementing the employment potential of the region", *Ph.D. Thesis, Economics, Donets. nats. un-t, Donetsk*, Ukraine.

7. Trubych, S.Yu. (2000), "Labor and employment potential of Ukraine in a market economy transformation", *Ph.D. Thesis, Economics, L'viv's'kyj nats. un-t im. Ivana Franka, Lviv*, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 13.05.2014 р.